

Анонимизиран текст

Превод

C-339/20-1

Дело C-339/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

24 юли 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour de cassation (Франция)

Дата на акта за преюдициално запитване:

1 април 2020 г.

Жалбоподател:

VD

[...]

ФРЕНСКА РЕПУБЛИКА

[...]

РЕШЕНИЕ НА COUR DE CASSATION, CHAMBRE CRIMINELLE
(КАСАЦИОНЕН СЪД, НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ)

от 1 април 2020 г.

VD подава жалба срещу решение № 10 на 2-ри състав на следственото отделение на Cour d'appel de Paris (Апелативен съд Париж) от 20 декември 2018 г., който в предварителното производство, водено срещу него за злоупотреба с вътрешна информация и изпиране на пари, се произнася по искането му за отмяна на актове от производството.

[...] [ориг. 2] [...] [процесуални елементи]

Фактите и производството

- 1 [...] [уводна част]
- 2 С обвинителен акт от 22 май 2014 г. започва предварително производство за деяния, квалифицирани като злоупотреба с вътрешна информация и укривателство.
- 3 Обхватът на това предварително производство е разширен с първи допълнителен обвинителен акт от 14 ноември 2014 г. за злоупотреба с вътрешна информация, съучастие и укриване на тези престъпления. След сигнал, подаден на 23 и 25 септември 2015 г. от генералния секретар на Autorité des marchés financiers (Надзорен орган за финансовите пазари, наричан по-нататък „AMF“), придружен от предоставянето на доказателства във връзка с извършено от този независим публичен орган разследване, които по-специално включват лични данни, свързани с използването на телефонни линии, предварителното производство е било разширено с три допълнителни обвинителни акта от 29 септември и 22 декември 2015 г. и от 23 ноември 2016 г. за същите престъпления, както и за съучастие, корупция и изпиране на пари относно ценни книжа на дружествата CGG, Airgas и Air Liquide, както и всички други свързани с тях финансови инструменти.
- 4 След това, на 22 декември 2015 г., е разпоредено разделяне на производството за деянията относно ценните книжа на CGG и Airgas, а в последствие на 20 април 2017 г. — само за ценните книжа на CGG.
- 5 След като на 10 март 2017 г. във връзка с тези ценни книжа му е повдигнато обвинение за злоупотреба с вътрешна информация и изпиране на пари, на 5 септември 2017 г. VD подава искане за обявяване на недействителност, а на 19 октомври 2018 г. подава две жалби за отмяна на актове от производството.

По първото основание

- 1 [...]
- 2 [...]
- 3 [...]
- 4 [...]
- 5 [...]
- 6 [...]. [ориг. 3]
- 7 [...]
- 8 [...]
- 9 [...] [Основание, изведено от противоконституционността на член L.465-1 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс), обявено за лишено от предмет от Cour de cassation (Касационен съд)]

По второто и третото основание

[...]

10 [...]

11 [...]

[...] **[ориг. 4]** [...]

12 [...]

13 [...]

[...]

14 [...]

15 [...] **[ориг. 5]** [...] *[Основания, изведени от нарушение на член 6, параграф 1 от Европейската конвенция за правата на човека и на национални разпоредби, от липса на мотиви и от липса на правно основание във връзка с липсата в преписката на документи от първоначалното предварително производство, отхвърлени от Cour de cassation (Касационен съд)]*

По четвъртото основаниеИзложение на основанието

- 16 Основанието е изведено от нарушение на член 6, параграф 1 и член 8 от Европейската конвенция за правата на човека, на членове 7, 8, 11 и 52 на Хартата на основните права на Европейския съюз, на член 15, параграф 1, Директива 2002/58/ЕО от 12 юли 2002 г., на член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс), на членове L. 14-1 и R. 10-13 1 от Code des postes et communications électroniques (Кодекса за пощите и електронните комуникации), на член 112-4 от Code pénal, (Наказателен кодекс), на уводните разпоредби на членове 591 и 593 от същия кодекс, от липса на мотиви и на правно основание.
- 17 Той оспорва обжалваното съдебно решение в частта, в която с него се постановява, че жалбата е неоснователна и няма причина за отмяна на документ или акт по делото, при положение:

„1°/ че, първо, тъй като Съдът на Европейския съюз е постановил несъответствието на правна разпоредба, приложима към спора, националният съд трябва да се произнесе съгласно решението за несъответствие; че като се има предвид, че „разпоредбите на член L. 621-10 не противоречат на член 15, параграф 1 от Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 година относно

обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации“, Cour d’appel (Апелативен съд) е нарушил посочените по-горе текстове, когато е трябвало да приложи несъвместимостта на член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс);

2°/ че, второ и във всеки случай, всяко съдебно решение трябва да съдържа мотиви, на които да се основава, че недостатъчните мотиви са равносилни на липса на мотиви, че като се основава на решение на Съда на Европейския съюз от 2 октомври 2018 г., за да отхвърли искането за обявяване на недействителност, без да посочи как цитираната и възприета от този съд практика изключва прилагането към конкретния случай на решението за несъответствие на член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс), съдът е тълкувал неправилно смисъла и обхвата на посочените по-горе текстове“.

Отговор на Съда

- 18 За да отхвърли възражението за несъответствие на член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс) и член L. 34-1 от Code des postes et communications électroniques (Кодекс за пощите и електронните съобщения) с оглед на императивните разпоредби на Директива 2002/58/ЕО от 12 юли 2002 г. във връзка с практиката на Съда на Европейския съюз, съдът, след като **[ориг. 6]** припомня обстоятелствата, при които са събрани личните данни, отнасящи се до VD, посочва, че член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс), който дава на упълномощени служители на административен орган, задължени да спазват професионалната тайна, правото да получат данните за свързване, не противоречи на член 15, параграф 1 от посочената директива.
- 19 Те приемат, че същото се отнася до разпоредбите на член L.34-1 от Code des postes et communications électroniques (Кодекс за пощите и електронните съобщения) поради ограниченията, въведени с член R. 10-3 I както по отношение на данните, които трябва да се съхраняват от операторите, така и на периода на тяхното съхранение.
- 20 Те подчертават, че член 23, параграф 2, буква з) от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно пазарната злоупотреба позволява на компетентните органи да изискват, доколкото е позволено от националното право, съществуващи записи на пренос на данни, съхранявани от далекосъобщителен оператор, когато съществува основателно подозрение за нарушение и когато такива записи могат да бъдат от значение за разследването на нарушение на член 14, буква а) или б) относно забраната лице да участва или да се опитва да участва в злоупотреба с вътрешна информация или да препоръчва или склонява друго лице да участва в злоупотреба с вътрешна информация или на член 15 относно забраната за манипулиране на пазара.

- 21 Въз основа на това съдът стига до извода, че от прилагането на разпоредби, съответстващи на европейски регламент — правен акт на Съюза с общо приложение, задължителен в своята цялост и пряко приложим в правния ред на държавите членки по отношение на всички правни субекти — не може да произтича никаква недействителност.
- 22 За целите на отмяната на обжалваното съдебно решение жалбоподателят поддържа по същество, че събирането на данни на основание на посочените по-горе текстове, уреждащи общо и неизбирателно съхранение на данни, е в противоречие с посочената Директива 2002/58/ЕО, както е тълкувана от Съда на Европейския съюз, и че разпоредбите на член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс), в редакцията си, произтичаща от Loi du 26 juillet 2013 (Закон от 26 юли 2013 г.), не определят никаква граница на правото на разследващите служители на AMF да получат съхраняваните данни.
- 23 В тази връзка генералният адвокат заключава, че на Съда на Европейския съюз следва да се поставят два въпроса, първият относно съответствието на условията за съхранение от частните оператори на личните данни за свързване, а вторият относно условията за достъпа на AMF до тях, уреден с посочения по-горе член L. 621-10, в приложимата му към този момент редакция, с оглед на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 596/2014 от 16 април [ориг. 7] 2014 година относно пазарната злоупотреба и произтичащите от него задължения за държавите членки, регламент, който отменя Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара.
- 24 В реплика жалбоподателят твърди, че не следва да се отправя преюдициален въпрос до Съда на Европейския съюз, тъй като тази юрисдикция вече се е произнесла ясно по смисъла на Директива 2002/58/ЕО от 12 юли 2002 г.
- 25 Разглеждането на основанието налага да се разграничат условията за достъп до данните за свързване от тези за тяхното съхранение.

По достъпа до данните за свързване

- 26 В решение Tele 2 Sverige от 21 декември 2016 г. (съединени дела C-203/15 и C-698/15) Съдът на Европейския съюз постановява, че член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 във връзка с членове 7, 8 и 11 и член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, „*че не допуска национална правна уредба, която регламентира защитата и сигурността на данни за трафик и на данни за местонахождение [...], като в рамките на борбата с престъпността не ограничава този достъп само до целите за борба с тежката престъпност, не го подчинява на предварителен контрол от юрисдикция или от*

независима административна структура и не изисква разглежданите данни да се съхраняват на територията на Съюза“ (точка 125).

- 27 От своя страна с решение от 21 юли 2017 г. Conseil constitutionnel (Конституционен съвет) обявява за противоконституционен член L. 621-10, първа алинея от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) на основание, че процедурата за достъп от AMF, във вида си към момента на настъпване на фактите, не е съответствала на правото на зачитане на личния живот, гарантирано с член 2 от Déclaration des droits de l'homme et du citoyen (Декларацията за правата на човека и гражданина). Като приема обаче, че незабавната отмяна на обжалваните разпоредби ще има явно прекомерни последици, Conseil constitutionnel (Конституционен съвет) отлага тази отмяна за 31 декември 2018 г. Като извежда последиците от това обявяване на противоконституционност, със Закон № 2018-898 от 23 октомври 2018 г. законодателят въвежда нов член L. 621-10-2, с който се установява издаването от друг независим административен орган, наречен „надзорен орган по заявленията за достъп“, на предварително разрешение за всеки достъп от разследващите служители на AMF до данните за свързване.
- 28 С оглед на отлагането във времето на действието на решението на Conseil constitutionnel (Конституционен съвет) следва да се приеме, че никаква недействителност не може да произтиче от противоконституционността на приложимите към момента на настъпване на фактите законодателни разпоредби. Въпреки това, макар съгласно член L. 621-1 от Code **[ориг. 8]** monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) както в редакцията му в сила към датата на спорните актове, така и в настоящата му редакция, AMF да е „независим административен орган“, предоставеното на неговите служители правомощие да получават данните за свързване без предварителен контрол от съд или друг независим административен орган, не съответства на изискванията, установени с членове 7, 8 и 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз, както са тълкувани от Съда на Европейския съюз.
- 29 Единственият въпрос, който възниква, се отнася до възможността за отлагане във времето на последствията от несъответствието на член L. 621-10 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс).

По съхранението на данните за свързване

- 30 В решение Tele 2 Sverige от 21 декември 2016 г. (съединени дела C-203/15 и C-698/15) Съдът на Европейския съюз постановява, че член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 във връзка с членове 7, 8 и 11 и член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че „не допуска национална правна уредба, която за целите на борбата с престъпността предвижда общо и неизбирателно запазване на всички данни за трафик и данни за местонахождение на всички абонати и

регистрирани ползватели на всички електронни съобщителни средства“ (точка 112).

- 31 В конкретния случай достъпът до съхраняваните данни е осъществен от АМФ, който е подозирал търговия с вътрешна информация и пазарна злоупотреба, които могат да получат различни тежки наказателноправни квалификации, и който за целите на своето разследване е имал нужда да съпостави различни данни, съхранявани за определен период от време, позволяващи да се актуализира вътрешна информация между няколко партньори, която е разкрила незаконни практики в тази област.
- 32 Тези проведени от АМФ разследвания отговарят на задълженията, наложени на държавите членки с Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба), която ги задължава да определят един компетентен административен орган, чиито правомощия, установени в член 12, параграф 2, буква г), включват задължението да изискват „съществуващи записи на телефонните разговори и на разменените сведения“.
- 33 С член 1 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно пазарната злоупотреба, който, считано от 3 юли 2016 г., заменя посочената по-горе директива, се установява „обща регулаторна рамка за злоупотребата с вътрешна информация, незаконното разкриване на вътрешна информация и манипулирането на пазара [...], както и **[ориг. 9]** мерки за предотвратяване на пазарна злоупотреба, за да се гарантира целостта на финансовите пазари в Съюза и да се укрепи защитата на инвеститорите и доверието в тези пазари“.
- 34 Член 23, параграф 2, букви ж) и з) от него предвижда, че компетентните органи могат да изискват съществуващи записи на телефонни разговори, електронни съобщения или записи за пренос на данни, съхранявани от инвестиционни посредници, кредитни институции или финансови институции.
- 35 Те могат също да изискват, доколкото е позволено от националното право, съществуващи записи на пренос на данни, съхранявани от далекосъобщителен оператор, когато съществува основателно подозрение за нарушение и когато такива записи могат да бъдат от значение за разследването на нарушение на член 14, буква а) или б) относно злоупотребата с вътрешна информация и незаконното разкриване на вътрешна информация или на член 15 относно манипулирането на пазара.
- 36 Този текст подчертава също (съображение 65), че тези данни за свързване представляват важно, и понякога единствено, доказателство за разкриване и доказване на злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара, тъй като чрез тях може да се установи самоличността на лице,

отговорно за разпространяването на невярна или подвеждаща информация, или че две или повече лица са били в контакт в определен момент, както и наличието на връзка между две или повече лица.

- 37 Като посочва, че упражняването на тези правомощия, може да представлява сериозна намеса в правото на неприкосновеност на личния и семейния живот, на дома и съобщенията, той препоръчва на държавите членки да предвидят подходящи и ефективни предпазни мерки срещу злоупотребите, като ограничат посочените правомощия само до случаите, в които те са необходими за правилното разследване на тежки случаи, в които държавите членки не разполагат с еквивалентни средства за ефективно постигане на същия резултат, от което следва, че някои от обхванатите от този текст пазарни злоупотреби трябва да се считат за тежки нарушения (съображение 66).
- 38 В конкретния случай вътрешната информация, която може да характеризира материалния елемент на незаконните практики по отношение на пазара, по същество е устна и секретна.
- 39 Следователно възниква въпросът как член 15, параграф 1 от Директива 2002/58 във връзка с членове 7, 8 и 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се съвмести с изискванията, установени с цитираните по-горе разпоредби на Директива 2003/6 и на Регламент 596/2014. **[ориг. 10]**
- 40 За да се отговори на такъв въпрос, съществуващата съдебна практика изглежда не дава необходимата яснота в тази нова правна и фактическа обстановка, така че не може да се каже, че правилното прилагане на правото на Съюза няма да остави място за основателно съмнение. Ето защо следва да се отправи запитване до Съда.
- 41 В случай че Съдът отговори по начин, който да доведе до това Cour de cassation (Касационен съд) да приеме, че френската правна уредба относно съхранението на данните за свързване не съответства на правото на Съюза, изглежда целесъобразно да се постави въпросът дали действието на тази правна уредба може да бъде временно продължено, за да се предотврати правната несигурност и да се даде възможност събраните и съхранени преди това данни да бъдат използвани за една от целите, предвидени от тази правна уредба.
- 42 Ето защо до Съда на Европейския съюз следва да бъдат оправени следните преюдициални въпроси, посочени в диспозитива.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ Cour de cassation (Касационен съд):

[...] *[отхвърляне на второто и третото основание]*

[...] *[първо основание, обявено за лишено от предмет]*

ОТПРАВЯ следните преюдициални въпроси до Съда на Европейския съюз:

1) Предполагат ли член 12, параграф 2, букви а) и г) от Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара и член 23, параграф 2, букви ж) и з) от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно пазарната злоупотреба, във връзка със съображение 65 от този регламент, който, считано от 3 юли 2016 г., заменя посочената директива — с оглед на тайния характер на разменената информация и широкия кръг от лица, които могат да бъдат засегнати — възможност за националния законодател да наложи на операторите на електронни съобщителни мрежи задължение за временно, но общоприложимо съхранение на данните за свързване, за да се даде възможност на административния орган, посочен в член 11 от Директивата и член 22 от Регламента, когато срещу определени лица възникнат основания да се подозира, че участват в злоупотреба с вътрешна информация или манипулиране на пазара, да изисква от оператора да предаде съществуващи записи на данни за трафик, в случай че има основания да се смята, че тези свързани с предмета на разследването записи могат да са от значение за доказването на наличие на неизпълнение на задължения, като се даде възможност по-специално **[ориг. 11]** да се проследят контактите между заинтересованите лица преди появата на съмненията?

2) В случай че Съдът отговори по начин, който да доведе до това Cour de cassation (Касационен съд) да приеме, че френската правна уредба относно съхранението на данните за свързване не съответства на правото на Съюза, може ли действието на тази правна уредба да бъде временно продължено, за да се предотврати правната несигурност и да се даде възможност събраните и съхранени преди това данни да бъдат използвани за една от целите, предвидени от тази правна уредба?

3) Може ли национален съд временно да продължи действието на правна уредба, позволяваща на служителите на независим административен орган, провеждащ разследвания на пазарни злоупотреби, да получат данните за свързване без предварителен контрол от съд или друг независим административен орган?

[...] *[спряно производство по четвъртото основание]*

[...]